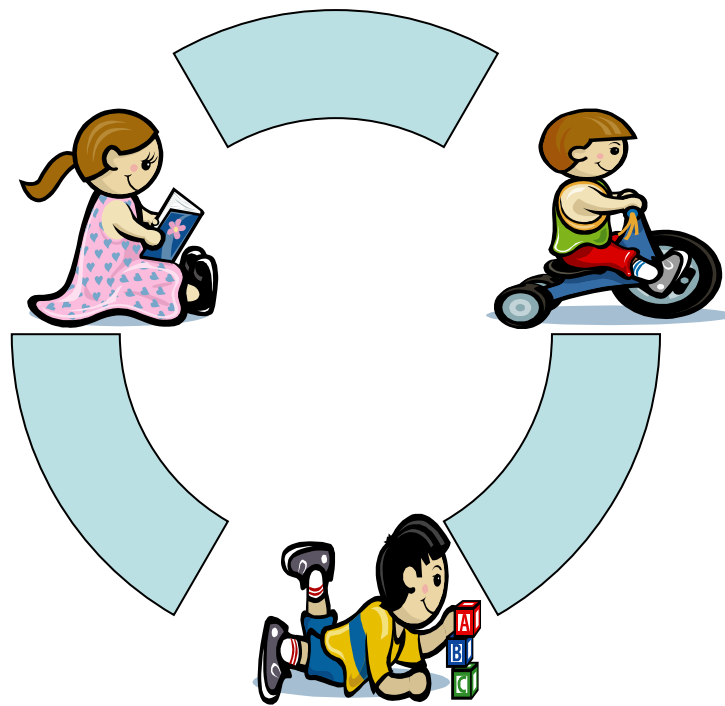

DAGPLEJENS PÆDAGOGISKE LÆREPLANER

ÆRØ KOMMUNE

Barnets alsidige personlige kompetence

Barnets personlige udvikling trives bedst hvor omverdenen er positiv, lydhør og empatisk. En frugtbar og alsidig personlighedsudvikling kræver en ansvarlig voksen, der lytter og går i børnehøjde for at forstå og følge barnets måde at se og være i verden på.

Hvad:

At give barnet mulighed for, samt styrke det i:

- At udvikle selvværd og selvtillid
- At opleve fremskridt og opbakning
- At mærke anerkendelse
- At sætte ord på, eller på anden måde give udtryk for følelser
- At sætte egne grænser, og sige til og fra på en ordentlig måde
- At respektere andres grænser
- At blive opmuntret til nye udfordringer
- At bearbejde adskillelse
- At opmuntre til nysgerrighed og videbegærlighed
- At lære at håndtere modstand, frustrationer, konkurrence og kærlighed

Hvordan:

- Styrke selvværd - rose på følelserne
- Styrke selvtillid - rose på den fysiske handling
- Møde barnet positivt ved nærvær og glæde, samt knus og kram
- Stille krav der kan udløse positivt resultat
- Motivere barnet til selv at prøve, før den voksne hjælper
- Vise at du har set og hørt barnet
- Hjælpe barnet med at sætte ord på følelser, og respektere dem
- Støtte barnet i personlig hygiejne, så som at vaske hænder, blive renlig
- Give barnet ro til fordybelse i leg og andre aktiviteter

Hvorfor:

At arbejde med barnets alsidige personlige udvikling er basis, da det er en fundamental del af barnets mulighed for læring.

Barnets identitet, selvopfattelse, selvoplevelse og selvtillid er vigtige elementer for barnets generelle udvikling og muligheder for at tilegne og lære sig nye ting.

Barnet skal have muligheder for i dagplejen at deltage i sociale og kulturelle sammenhænge, og her skal barnets personlige muligheder udfordres, styrkes og stimuleres.

Barnet skal føle sig værdsat og anerkendt, og skal opnå en fornemmelse af at blive set, genkendt og husket.

Dette betyder, at dagplejeren skal sørge for tilbud og muligheder, hvor barnet kan lege og deltage med de styrker og ressourcer, barnet har.

I denne proces skal barnet opnå en følelse af selvværd.

Barnets sociale kompetence

At tage kontakt og modtage kontakt er grundelementerne i den sociale udvikling. For at udvikle barnets evne til dette, skal den voksne støtte og vejlede barnet, ved at indleve sig i det enkelte barn og barnet sat i relation til gruppen.

Ved at give barnet mulighed for at lege og løse opgaver sammen med andre, udvikles sociale kompetencer.

Hvad:

At give barnet mulighed for, samt støtte og styrke det i:

- At lære sociale spilleregler
- At begå sig i små og større grupper
- At samarbejde og føle glæde ved at løse opgaver i fællesskab
- At vise omsorg og interesse for andre, samt genkende egne følelser hos andre

Hvordan:

- Være en god rollemodel for barnet samt sørge for en behagelig omgangstone mellem barn/barn – barn/voksen
- Lære barnet bl.a. at vente på tur og dele legetøj
- Støtte barnet i at lege alene og i små/store grupper (f.eks. legestue)
- Lade børnene samarbejde om opgaver som de er interesserede i og har indflydelse på
- Lære børnene at forstå andres behov, bl.a. ved at opfordre dem til at se på og lytte til hinanden
- Opmuntre til omsorg f.eks. trøste, hjælpe og lære dem at tage hensyn til hinanden

Hvorfor:

I lighed med barnets alsidige personlige udvikling, er arbejdet med sociale kompetencer en grundlæggende del af barnets mulighed for læring. Kommunikation og samspil med andre er en væsentlig faktor for barnet til at kunne danne nye relationer, og udvikle egne kompetencer.

Barnet skal have mulighed for at lege, samarbejde og løse opgaver sammen med andre børn.

Det er vigtigt at skabe situationer, hvor børnene glædes over at være sammen og føler et fællesskab, f.eks. ved at løse opgaver sammen, som de har indflydelse på.

I denne proces skal barnet føle anerkendelse, og derved udvikles selvværd.

Sprog

Sproget er et redskab til at forstå sig selv og andre. Behersker man sproget, kan man udtrykke sine meninger, følelser og behov – og derigennem handle.

Barnet skal møde voksne, der lytter og forstår, og støtter barnet i at sætte ord på meninger og følelser, når det er glad eller ked af det, vred eller nysgerrig.

Hvad:

At styrke barnet, samt støtte det i:

- At stimulere til brug af talesprog, tegnsprog og kropssprog
- At sætte ord og begreber på oplevelser
- At opnå sproglige færdigheder
- At opnå kendskab til sprogets betydning
- At mærke glæde ved at blive forstået

Hvordan:

- Være nærværende og skabe fælles opmærksomhed
- Lytte til barnet
- Sætte ord på handlinger og oplevelser
- Sætte ord på barnets følelser
- Hjælpe med at fortælle små oplevelser til andre
- Lære barnet rigtigt sprog og undgå babysprog
- Fortælle og læse historier, samt bruge pegebøger
- Synge og lege sanglege med barnet, samt huske at synge l a n g s o m t...
- Lege rim og remser med barnet
- Inddrage barnet i dagligdagens aktiviteter, og tale om hvad der laves
- Snakke, snakke og atter snakke med barnet om alt hvad der sker
- Kendskab til skriftsprog ex. barnets eget navn
- Benytte TRAS – Tidlig Registrering Af Sprog

Hvorfor:

Al dialog foregår via sprog – enten det er det talte sprog, kropssprog eller tegnsprog.

Sproglige færdigheder er en indgangsdør til verden – en mulighed for at høste viden og erfaringer. Det er derfor vigtigt at støtte barnet i at sætte ord og begreber på de daglige oplevelser.

Barnet skal lære at anvende sproget til at løse problemer og konflikter, og til at udtrykke glæde og begejstring.

Sproglig kunnen øger barnets selvværd.

Naturen og naturfænomener

Naturen er grundlaget for vores liv, og naturoplevelser i barndommen sætter spor langt ind i det voksne liv.

Oplevelser i naturen udvikler barnet følelsesmæssigt, mentalt og fysisk. Derfor skal barnet have mulighed for at opleve glæden ved at være i naturen på forskellige årstider, og derigennem udvikle respekt for natur og miljø.

Hvad:

At give barnet mulighed for oplevelser, samt indførelse i:

- At udvikle respekt og forståelse for naturen
- At stifte bekendtskab med den omkringliggende natur
- At opleve glæden ved at færdes i naturen
- At lære naturen at kende med alle sanser
- At lære om årstidernes skiften
- At tilegne sig forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljø
- At opleve udeliv som noget dagligdags og naturligt
- At opleve naturen som kilde til og rum for leg, oplevelser, udforskning og viden
- At lære om maden, og hvor den kommer fra

Hvordan:

- Dagligt udendørs leg, og derved mærke og opleve forskelligt vejr samt årstider
- Tage på små ture i lokalområdet ex. havn, mark, strand, skov, gårde med dyr o.l.
- Snakke med barnet om det vi ser
- Lade barnet udforske og undersøge omgivelserne
- Spise madpakker i det fri, samt få en middagslur under træerne
- Lære barnet at være nænsom overfor planter og dyr
- At undersøge og snakke om regnorme, mariehøns, myrer, svampe, en død fugl o.l.
- Snakke om hvor maden kommer fra og ex. besøge en gård o.a.
- Opmuntre barnet til at lege og bygge med vand, sand, jord, pinde, mudder og sne
- Lære barnet ikke at smide affald i naturen
- At samle blade, kastanjer, kogler, sten, skaller o.l. sammen med barnet
- Give barnet mulighed for at lytte til naturens lyde ex. fugle, blæst, regn o.l.
- Lære barnet at kende forskel på årstiderne ex. leg i sne, opleve regn og rusk, forårssol og varme sommerdage, samt snakke om det
- Lære barnet om højde, tyngde, længde, tal o.l.

Hvorfor:

Et barn som lærer at færdes i naturen, lærer og udvikler sig fysisk, mentalt og følelsesmæssigt. Det lærer at føle ansvar over for naturen og miljøet. Barnet lærer at nyde og bruge naturen som en kilde til glæde og energiopladning, indsigt og kundskab.

Barnets leg i naturen sammen med andre, er kendetegnet ved kommunikation, organisation og ledelse. Desuden er naturen et storslået rum for mere vilde aktiviteter.

Et barn der oplever naturen med alle sanser, udvikler fantasi og oplever virkelig livsglæde.

Kulturelle udtryksformer

Kultur er en måde at forstå sig selv og verden på. I kunsten og de kulturelle udtryksformer – litteratur, teater, film, billeder, musik osv. – møder vi fortolkninger af vores eksistens. Jo flere kulturelle udtryk barnet møder, jo bredere bliver dets syn på verden, andre mennesker og sig selv.

Hvad:

At give barnet mulighed for oplevelser, samt indførelse i:

- At møde og afprøve sig selv i forhold til et bredt spekter af kulturelle udtryksformer og værdier
- At holde danske traditioner i hævd
- At skabe rammer for udvikling af fantasi
- Forskellige kulturelle tilbud
- Forskellige kulturelle udtryksformer
- I andre kulturer

Hvordan:

- Gradvist lære barnet danske normer og værdier
- Introducere barnet i forskellige kulturelle udtryksformer
- Tilbyde forskellige tegne- og maleaktiviteter
- Tilbyde leg med ler, modellervoks, dej, trylledej o.l.
- Give barnet mulighed for at bygge og bage i sandkassen
- Give barnet mulighed for at spille på musikinstrumenter
- Synge og lege sanglege, samt lytte til forskelligt musik
- Gennemføre årstids- og højtidsbestemte ritualer – traditioner
- Litterære oplevelser ex. kigge i bøger, højtlesning, besøg på bibliotek o.l.
- Inspirere barnet til at lære bordskik og madkultur
- Se teater og små film
- Tage på små udflugter i lokalområdets kulturtilbud ex. havn, gårde, kirke, o.l.
- Snakke om andre lande, "varme lande", vilde dyr o.l.
- Være opmærksom på sin egen funktion som rollemodel for barnet
- Og meget, meget, meget mere.....

Hvorfor:

At indføre barnet i kulturelle udtryksformer, er en opgave af kolossalt stort omfang, men er samtidig det man gør hele tiden. Kultur er så at sige alting – hele tiden.

Når man styrker barnets interesse for kunst og kultur, og for at udfolde sig kreativt, giver man barnet et kig ind i en verden, der er meget mangfoldig. Derved lærer barnet tolerance over for egen og andres kultur og værdier, og man giver barnet en fornemmelse af, at dets eget liv kan rumme uendeligt mange facetter.

Krop og bevægelse

Barnet er ikke kun hoved, men i høj grad krop.

Barnet er tilstede i verden gennem kroppen, og det er vigtigt, at det i dagplejen oplever glæden ved at bruge kroppen i fri leg og mere tilrettelagte fysiske udfordringer.

Barnet oplever fra fødslen en glæde ved bevægelse. Denne glæde skal understøttes og udbygges.

Det er væsentligt, at barnet befinder sig i et miljø, der lægger vægt på en aktiv livsstil, god hygiejne og ernæring.

Hvad:

At give barnet mulighed for, samt styrke det i:

- At opnå kendskab til egen krop
- At opleve glæden ved at være fysisk aktiv
- At opnå fin/grovmotoriske færdigheder
- At få kendskab til kroppens synlige dele
- At opleve glæde og forståelse for sin egen krop
- At udvikle kroppens funktioner
- At lægge vægt på sund kost, god hygiejne og bevægelse

Hvordan:

- Have god plads som inspirerer til forskellige lege og aktiviteter, ude som inde
- Give barnet mange sanseoplevelser ex. bare tæer i græs, mærke vand o.l.
- Finmotorik: tegne, lave puslespil, klippe, spise med fingrene, bruge gaffel osv.
- Grovmotorik: kravle, gå, løbe, hoppe, klatre, gynges, trille, boldlege osv.
- Benævne forskellige kropsdele i forbindelse med ex. leg, knus, sanglege
- Tage på små udflugter i lokalområdet, hvor de små nære ting opleves ex. strand, skov, mark, havn o.l.
- Indretning af legepladsen, så den inspirerer til fysisk aktivitet
- Give barnet sund og varieret kost
- Give barnet en naturlig oplevelse af god hygiejne ex. håndvask, frisk luft o.l.
- Støtte barnet til selv at gøre ting ex. kravle, gå, drikke, spise, tage tøj på/af, borddækning osv.
- Lægge op til store fysiske udfoldelser og mere stille lege
- Benytte TRAM - Tidlig Registrering Af Motorik

Hvorfor:

Kroppen er et kæmpemæssigt sanseapparat for barnet, som det oplever, sanser og reagerer igennem og med.

Det er vigtigt at barnet får erfaring med forskellige former for nærhed og tryghed; men også lærer at forstå og respektere egne og andres kropslige reaktioner og grænser.

Er man tryk ved sin krop og kender dens styrke og muligheder har man et godt fundament at erobre verden ud fra.

Dokumentation: ARBEJDSPAPIR

Dokumentation betyder at føre bevis. Det vil sige at vi skal føre bevis for det vi laver med børnene i forhold til læreplanen.

Der findes forskellige dokumentationsmetoder, og de har hver deres fordele og ulemper. Det vil være en fordel at kombinere forskellige metoder.

Metoderne fordeler sig i følgende hovedgrupper:

- Barnets egne produkter
- Foto
- Skrift
- Video
- Lyd

Barnets egne produkter:

I mange tilfælde vil det være oplagt at bruge barnets egen frembringelse til at dokumentere den læreproces der er foregået. Det kan være:

- Tegning
- Maleri
- Sang/musik
- Dans

Det er faktisk en nordisk tradition at vise barnets produkter frem, hænge dem op, give dem med hjem. Ved at bruge disse produkter, giver det forældre og andre udenforstående mulighed for at følge med i barnets hverdag.

Det er dog kun meningsfuldt at bruge denne metode, hvis den voksne er bevidst om, hvad det skal bruges til. Man skal ikke sætte barnet til at male et maleri bare for at kunne hænge det op. Barnet skal opleve en mening med processen, og dokumentationen skal føre til samtale og refleksion mellem barn og voksen.

Foto:

Fotografier som dokumentation er også velegnet. Det kan være:

- Billeder af bestemte aktiviteter
- Billeder af situationer i hverdagen

Også her giver det forældrene en mulighed for at følge med i barnets hverdag. Billederne kan også bruges som afsæt for samtaler med barnet, der kan udvikle deres sprog og bevidsthed. Internt i personalegruppen (ex. i legestuen) kan fotos være et konkret afsæt for pædagogiske diskussioner. Billederne gør det let at diskutere pædagogik på en konkret måde. Men det er vigtigt at huske, at fotos ikke kan indfange alle situationer, og at de udelader lyd og bevægelse.

Skrift:

Skriftlig dokumentation kan antage mange forskellige former. Den kan blandt andet gennemføres ved hjælp af:

- Skemaer
- Opslagstavle
- Dagbøger
- Barnets bog

Der findes forskellige observationsskemaer, ex. bruger vi TRAS (Tidlig registrering af sprog) og TRAM (Tidlig registrering af motorik).

Opslagstavlen kan bruges til historier fra dagligdagen. Endnu en synliggørelse af barnets hverdag, for forældrene.

Barnets bog og dagbog er en mulighed for at følge barnets udvikling fra første dag i et pasningstilbud.

Hvis sidstnævnte skal være et meningsfyldt arbejdsredskab, samt dokumentation, skal dette aftales med øvrige pasningstilbud, således at barnet følges frem til skolestart.

Video:

Videoklip har den fordel, at de kan dokumentere billede, lyd og bevægelse på en gang. Til gengæld er det både teknisk og tidsmæssigt krævende.

Metoden er dog fortrindelig dokumentation, når det fungerer.

Lyd:

God dokumentation kan også være at optage barnet på bånd/dvd. Barnet bliver måske heller ikke så optaget af at "være på", som det kan blive på foto- eller videooptagelser.

Til gengæld kan det være tidskrævende at aflytte de forskellige situationer, hvis ikke man er meget fokuseret på, hvilke situationer, der skal optages.